

Енергосервіс в Україні: нормативно-правові основи, потенційні можливості та перешкоди

On behalf of:

Federal Ministry
for the Environment, Nature Conservation,
Building and Nuclear Safety

of the Federal Republic of Germany

Віталій Шаповаленко

Консультант GIZ

Структура законодавства в сфері енергосервісу

Стратегія в сфері енергоефективності

- Указ Президента України від 01.05.2014. №448/2014 «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 28 квітня 2014 року «Про стан забезпечення енергетичної безпеки у зв'язку з ситуацією щодо постачання природного газу в Україну»;
- Указ Президента України від 12.01.2015 № 5/2015 «Про Стратегію сталого розвитку «Україна – 2020»;
- Закон України від 15.12.2010 № 2787-VI "Про ратифікацію Протоколу про приєднання України до Договору про заснування Енергетичного Співтовариства".

Енергетична політика

- ✓ Енергетична стратегія України на період до 2030 р.
(Схвалено розпорядженням КМУ від 24.07.2013 № 1071)
- ✓ Національний план дій з енергоефективності на період до 2020 року
Схвалено розпорядженням КМУ від 25 листопада 2015 р. № 1228-р *(імплементція європейського законодавства – директиви/стандарту; залучення інвестицій, у т.ч. шляхом запровадження ЕСКО механізмів, запровадження енергоаудиту та енергоменеджменту, впровадження критеріїв енергоефективності, забезпечення комерційного обліку тощо)*
- ✓ Проект концепції Енергетичної стратегії України на період до 2035 року
- ✓ Проект - Енергетична стратегія України до 2035 року - Біла книга енергетичної політики «Безпека та конкурентність»

(II) Енергозбереження та енергоефективність

Потребують імплементації:

- ✓ Директива 2012/27/ЄС про енергоефективність - ПЗУ «Про енергоефективність», «Про комерційний облік»
- ✓ Директива 2010/30/ЄС про вказування за допомогою маркування та стандартної інформації про товар обсягів споживання енергії та інших ресурсів енергоспоживчими продуктами
- ✓ Директива 2010/31/ЄС щодо енергетичної ефективності будівель - ПЗУ «Про енергоефективність будівель»
- ✓ Директива 2009/28/ЄС про заохочення до використання енергії, виробленої з відновлюваних джерел
- ✓ Директива 2003/30/ЄС про сприяння використанню біопалива або іншого відновлюваного палива для транспорту

4%

Законодавство в сфері енергосервісу (1)

- ✓ ЗУ "Про запровадження нових інвестиційних можливостей, гарантування прав та законних інтересів суб'єктів підприємницької діяльності для проведення масштабної енергомодернізації« (№ 327/2015. Зареєстровано ПЗУ № 4549 від 29.04.2016 «Про внесення змін...)
- ✓ ЗУ "Про внесення змін до Бюджетного кодексу України (щодо запровадження нових інвестиційних можливостей, гарантування прав та законних інтересів суб'єктів підприємницької діяльності для проведення масштабної енергомодернізації« (№ 328/2015)
- ✓ Постанова КМУ від 21.10.2015 № 845 «Про затвердження Примірного енергосервісного договору»

Законодавство в сфері енергосервісу (2)

- Наказ Міністерства фінансів від 06.11.2015 № 996 «Про внесення зміни до економічної класифікації видатків бюджету» *(економічну класифікацію видатків бюджету, затверджену наказом Міністерства фінансів України від 14.01.2011 р. № 11 доповнено новим кодом - 2276 «Оплата енергосервісу»)*
- Наказ Міністерства фінансів від 04.12.2015 № 1117 «Про внесення зміни до економічної класифікації видатків бюджету» *(внесені зміни до Інструкції щодо застосування економічної класифікації видатків бюджету, затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 12.03.2012 р. № 333. Встановлено порядок застосування економічної класифікації видатку бюджету «оплата енергосервісу»)*
- Наказ Міністерство фінансів від 04.12.2015 № 1118 «Про внесення змін до наказу Міністерства фінансів України від 28 січня 2002 року № 57» *(внесені зміни до форм кошторису, зведеного кошторису та зведення показників спеціального фонду кошторису)*
- Національний стандарт ДСТУ Б А.2.2-12:2015 «Енергетична ефективність будівель. Метод розрахунку енергоспоживання при опаленні, охолодженні, вентиляції, освітленні та гарячому водопостачанні» *(наказ Мінрегіону від 27.07.2015 року N 178)*

Бар'єри на шляху впровадження ЕСК (1)

Законодавчі

Недосконалість ЗУ № 327-VIII/2015 – має значні ризики для інвесторів через:

- Некоректність принципів визначення «базової лінії енергоспоживання» та відсутність у інвесторів можливості вплинути на уточнення її показників *(ризик закладання в розрахунок недостовірних показників, оскільки «базова лінія» визначена замовником та зафіксована на день оголошення тендеру)*;
- Фіксовані показники рівня скорочення споживання та/або витрат на оплату відповідних паливно-енергетичних ресурсів та/або житлово-комунальних послуг, якого має бути досягнуто в результаті здійснення енергосервісу, за кожний рік дії енергосервісного договору *(ризик відхилення від умов договору, оскільки не враховуються кліматичні та фінансово-економічні фактори)*;
- Ціна Договору, незважаючи на те, основним критерієм ефективності ЕСД визначено показник NPV, визначається тільки сумою скорочення витрат замовника на оплату енергоресурсів *(фінансовий ризик інвестора опинитися у збитку, при тому він щомісячно 10-20% від зекономленої суми повинен сплачувати замовникові)*;
- Строк дії енергосервісного договору не може перевищувати 10 років.

Бар'єри на шляху впровадження ЕСК (2)

Економічні

- Несприятливий інвестиційний клімат, що обумовлено недостатньою економічною привабливістю проектів та відсутністю достатніх гарантій захисту інвестицій;
- Непрозорі процедури формування тарифів на теплову енергію;
- Тарифи затверджуються не завжди на економічно обґрунтованому рівні із включенням інвестиційної складової.

Фінансові

- Нестабільність фінансово-банківської системи;
- Обмеженість доступних за ціною фінансових ресурсів;
- Валютні та інфляційні ризики.

Бар'єри на шляху впровадження ЕСК (3)

Політичні

- Відсутність чітко визначеної енергетичної політики держави, у тому числі в сфері енергоефективності;
- Нестабільність та непослідовність владних інституцій на місцевому рівні.

Інституціональні

- Відсутність на місцевому рівні організаційних структур енергоменеджменту, здатних організувати та виконати передпроектний процес;
- Дефіцит кваліфікованих фахівців належного технічного, фінансово-економічного та інвестиційного рівня.

Інформаційні

- Низька обізнаність потенційних замовників енергосервісу щодо можливостей та економічної доцільності застосування ЕСК.

Досвід ЗАТ «УкрЕСКО»

- ✓ З 2000 року реалізовано «під ключ» 36 енергозберігаючих проектів на вартість 31,8 млн. доларів США, із залученням фінансування ЄБРР.
- ✓ Вартість проектів від 200 тис. до 5 млн. доларів США.
- ✓ Термін окупності 1 - 4 роки, строк товарного кредиту до 4-х років.
- ✓ Зниження витрат на енерго-ресурси 25-50%.
- ✓ Загальний обсяг щорічної економії 13,7 млн. доларів США.

Досвід КП «КиївЕСКО»

1999 р. – проект Світового банку «Енергозбереження в адміністративних і громадських будівлях міста Києва» - 27 млн. доларів США, у т.ч.:

- позика Світового банку реконструкції та розвитку (СБРР) - 15,18 млн. дол. США;
- внутрішнє фінансування Київської міської держадміністрації - 9,9 млн. дол. США;
- грант Шведського агентства міжнародного розвитку (SIDA) - 2 млн. дол. США.

Проектом охоплено понад 1300 бюджетних будівель.

Скорочено майже на 34% споживання теплової енергії бюджетними закладами (з 1206 тис. Гкал в 2001 році до 798 тис. Гкал в 2012 році).

On behalf of:

Federal Ministry
for the Environment, Nature Conservation,
Building and Nuclear Safety

of the Federal Republic of Germany

Впроваджується
giz Deutsche Gesellschaft
für Internationale
Zusammenarbeit (GIZ) GmbH

Як федеральна установа GIZ підтримує Уряд Німеччини у досягненні визначених ним цілей у сфері міжнародного співробітництва задля сталого розвитку.

Видавець

Deutsche Gesellschaft für
Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH
Зареєстровані офіси в Німеччині: Бонн і Ешборн
Проект “Створення енергетичних агентств в Україні”
вул. Антоновича, 16-Б
01004м.Київ, Україна
Т+ 38 044 5940763
Ф+ 38 044 5940764
Е Robert.Kuenne@giz.de
І www.eeau.org.ua
І www.giz.de/ukraine

Відповідальний
Віталій Шаповаленко

Автор
Віталій Шаповаленко

Photo credits
© GIZ/EEAU

У співробітництві з

iC *consulenten*

Дякую за увагу!

On behalf of:

Federal Ministry
for the Environment, Nature Conservation,
Building and Nuclear Safety

of the Federal Republic of Germany